

70 rocznica zamordowania członków WiN...

cd. ze str. IV

Trudna walka o prawdę

Przez cały okres PRL, w propagandowych wydawnictwach i filmach Zrzeszenie WiN przedstawiane było jako organizacja zbrodnicy, a jego działacze określano mianem „bandytów”. Nie wahano się przypisywać im nawet najbardziej haniebnych czynów, w tym jawnej kolaboracji z okupantem hitlerowskim. Sytuacja uległa zmianie dopiero po wielkiej fali strajków z lata 1980 roku, które m.in. umożliwiły powstanie Niezależnego Samorządnego Związku „Solidarność”. Choć „Solidarność” była formalnie jedynie związkiem zawodowy, ale faktycznie także wielkim ruchem społecznym sprzeciwu, dążącym jednoznacznie do demokratyzacji Polski i uniezależnienia jej od ZSRR. W okresie 15 miesięcy legalnego działania „S”, opozycyjni pisarze i historycy wygłaszali publicznie prelekcje, w których przypominali prawdziwą historię Polski i przywracali pamięć o zamordowanych przez komunistów bohaterach narodowych. Ukazywały się także liczne niezależne publikacje historyczne poruszające tę bardzo niewygodną dla komunistów kwestię.

Rozpoczętej 31 sierpnia 1980 roku pokojowej rewolucji „Solidarności” nie było w stanie przerwać nawet wprowadzenie 13 grudnia 1981 roku stanu wojennego. Działacze zdelegalizowanej „S” podjęli, wzorem swoich poprzedników z WiN, pokojową walkę o wyzwolenie Polski z niewoli komunistycznej. Mimo skrajnie trudnych warunków, będących naturalnym efektem działania w konspiracji, starali się także w różnoraki sposób upamiętnić postacie zamordowanych lub poległych żołnierzy i działaczy niepodległościowych, w tym ppłk. Łukasza Cieplińskiego i sześciu jego towarzyszy.

Na początku kwietnia 1986 roku podczas odbywającego się w Domu Katechetycznym rzeszowskiego kościoła farnego II Katolickiego Tygodnia Historycznego (zorganizowanego przez działający przy rzeszowskim

klasztorze oo. Bernardynów Zespół Charytatywno-Społeczny – złożony głównie z członków NSZZ „S”) prof. Jan Łopuski (podkomendny Ł. Cieplińskiego) wygłosił prelekcję poświęconą wojennej działalności Łukasza Cieplińskiego, a ks. Michał Sternal (żołnierz, a zarazem kapelan AK, a później działacz WiN, przyjaciel i bliski współpracownik Ł. Cieplińskiego) uzupełnił ją emocjonalnym wystąpieniem, w którym zrelacjonował jego powojenną heroiczną działalność niepodległościową i ujawnił szczegóły męczeńskiej śmierci. Rok później, głównie z inicjatywy działaczy „S” z Zespołu Charytatywno-Społecznego, na grobowcu rodziny Sicińskich (gdzie m.in. pochowany jest syn Łukasza – Andrzej) wmurowana została tablica upamiętniająca płk. Cieplińskiego. A w 1988 roku w pierwszym numerze wydawanego przez rzeszowską „S” podziemnego kwartalnika społeczno-politycznego „Ultimatum” zamieszczona została część jego grypsów więziennych, wybrana i opracowana przez Zbigniewa K. Wójcika. Podobnych inicjatyw było więcej...

W wolnej Polsce

Nawet po ponownym odrodzeniu się wolnej Polski, walka o ujawnienie pełnej prawdy o działaczach Zrzeszenia WiN, jak również o żołnierzach innych organizacji walczących po zakończeniu wojny o wolność i suwerenność Ojczyzny, natrafiała na liczne przeszkody i utrudnienia, gdyż zarówno byli komuniści, jak i ich potomkowie, zainteresowani byli dalszym ukrywaniem przed społeczeństwem prawdy o zbrodniach okresu PRL. Stąd też, nawet tak oczywista sprawa, jak rehabilitacja bohaterów powojennego podziemia antykomunistycznego, napotykała przez lata na liczne przeszkody, a co więcej do dziś wielu polityków lewicy ośmiela się nadal nazywać ich bandytami.

Proces rehabilitacji ppłk. Cieplińskiego i jego współpracowników z IV ZG Zrzeszenia WiN zainicjowany został przez wspomnianego już wyżej ks. Michała

Sternała, który w opublikowanym 5 listopada 1989 roku na łamach tygodnika „San” wywiadzie zaapelował o to do ówczesnego ministra sprawiedliwości, Aleksandra Bentkowskiego. W odpowiedzi na apel ks. Sternała, minister Bentkowski odtajnił akta procesowe działaczy IV ZR Zrzeszenia WiN, a niektóre ich fragmenty opublikował, wraz ze swoim komentarzem, w tygodniku „San” z 4 marca 1990 roku. Jednakże, dopiero 17 września 1992 roku Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego unieważnił wydane w 1950 roku wyroki na ppłk. Cieplińskiego i jego współpracowników z WiN.

W międzyczasie, podejmowano liczne działania celem ich upamiętnienia. Wspomnę tylko o dwóch z Rzeszowa: w 1990 roku jedna z głównych ulic miasta otrzymała nazwę Alei Cieplińskiego (w okresie PRL nazywała się ona 22 lipca!), a w 1996 roku Szkoła Podstawowa Nr 28 obrała go sobie za patrona. Warto też wspomnieć, że jego imieniem nazwano m.in. jedną z ulic w Krakowie. Zarząd Regionu Rzeszowskiego NSZZ „S” patronował także wystawieniu w Teatrze im. Wandy Siemaszkowej spektaklu poświęconego ppłk. Łukaszowi Cieplińskiemu: „O nim zapomnieć nie wolno”.

5 maja 2007 roku, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Lech Kaczyński, odznaczył pośmiertnie ppłka Łukasza Cieplińskiego Orderem Orła Białego. Rok później, z inicjatywy ówczesnego przewodniczącego Zarządu Regionu Rzeszowskiego NSZZ „Solidarność”, Wojciecha Buczaka, powstało Stowarzyszenie Społeczny Komitet Budowy Pomnika ppłk. Łukasza Cieplińskiego, które wkrótce potem rozpisало konkurs na projekt pomnika i rozpoczęło zbiórkę funduszy na jego budowę. 17 listopada 2013 roku pomnik Łukasza Cieplińskiego i sześciu jego współpracowników (autorstwa prof. Karola Badymy) został uroczystie odsłonięty i poświęcony.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Istotnym elementem przywracania, a zarazem utrwalania, pamięci o działaczach i żołnierzach powojennej konspiracji antykomunistycznej jest obchodzony

01.03.1951 r.

Łukasz Ciepliński
Adam Lazarowicz
Mieczysław Kawalec
Józef Rzepka
Franciszek Błażej
Józef Batory
Karol Chmiel

każdego roku w dniu 1 marca – w rocznicę zamordowania członków IV ZR Zrzeszenia WiN – Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych.

Proces jego ustanawiania rozpoczął śp. Prezydent RP, Lech Kaczyński, który udzielając poparcia inicjatywie Porozumienia Organizacji Kombatanckich i Niepodległościowych, wszczął 10 marca 2010 roku odpowiednie działania legislacyjne. Pragnął w ten sposób upamiętnić, nie tylko działaczy IV ZR Zrzeszenia WiN, ale także wszystkich żołnierzy i działaczy organizacji niepodległościowych walczących po zakończeniu drugiej wojny światowej o wolność i suwerenność Ojczyzny. Wskutek śmierci Lecha Kaczyńskiego, spowodowanej rozbięciem się na lotnisku pod Smoleńskiem samolotu z polską delegacją (udającą się do Katynia celem uczczenia polskich oficerów zamordowanych tam w 1940 roku przez sowietów), zamiar ten urzeczywistnił dopiero jego następca, Bronisław Komorowski, podpisując 9 lutego 2011 roku ustawę ustanawiającą 1 marca Narodowym Dniem Pamięci Żołnierzy Wyklętych. 1 marca, tego samego roku, decyzją ówczesnego Ministra Obrony Narodowej, Tomasza Siemoniaka, siedmiu zamordowanych członków IV Zarządu Głównego Zrzeszenia WiN awansowano pośmiertnie na wyższe stopnie oficerskie: Łukasza Cieplińskiego i Mieczysława Kawalca na pułkowników; Adama Lazarowicza na podpułkownika; Józefa Batorego, Franciszka Błażeja i Józefa Rzepkę na majorów; Karola Chmiela na kapitana.

Jerzy Klus

Walerii ŁUSZCZKI

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci **Męza** w imieniu koleżanek i kolegów z „Solidarności” składa Bogusława Buda, przewodnicząca Oświaty i Wychowania w Rzeszowie

Danucie WNEK

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci **Mamy** w imieniu koleżanek i kolegów z „Solidarności” składa Bogusława Buda, przewodnicząca Oświaty i Wychowania w Rzeszowie

Małgorzacie MARC

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci **Taty** w imieniu koleżanek i kolegów z „Solidarności” składa Bogusława Buda, przewodnicząca Oświaty i Wychowania w Rzeszowie

